

Metody poprawy jakości nasion buraka cukrowego

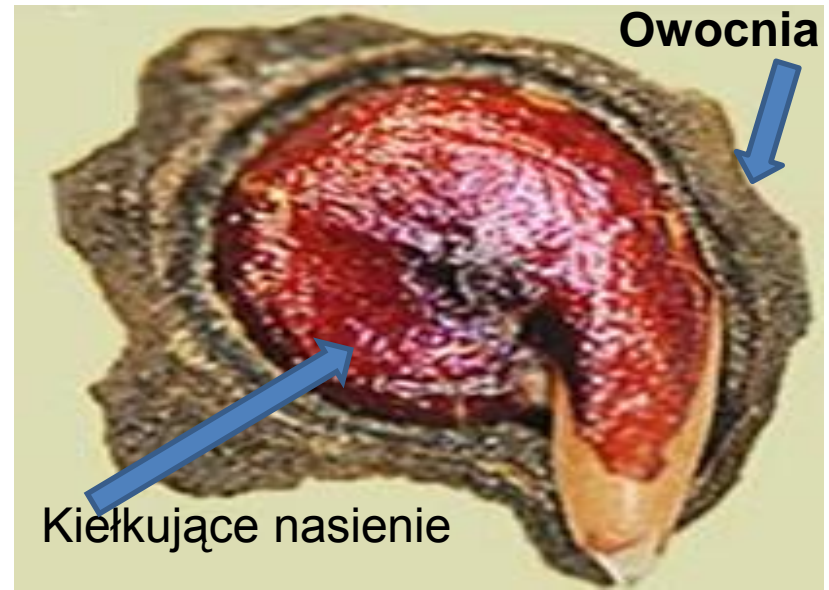
Podlaski Sławomir

Jubileusz 90-lecia urodzin Prof. dr hab. B. Geja
i 90-lecia powstania Katedry Fizjologii Roślin

Budowa handlowego nasienia buraka cukrowego

Otoczka firmy Syngenta

Owocnia

Kielkujące nasienie

Otoczka firmy KHBC

Skład handlowego nasienia buraka cukrowego:

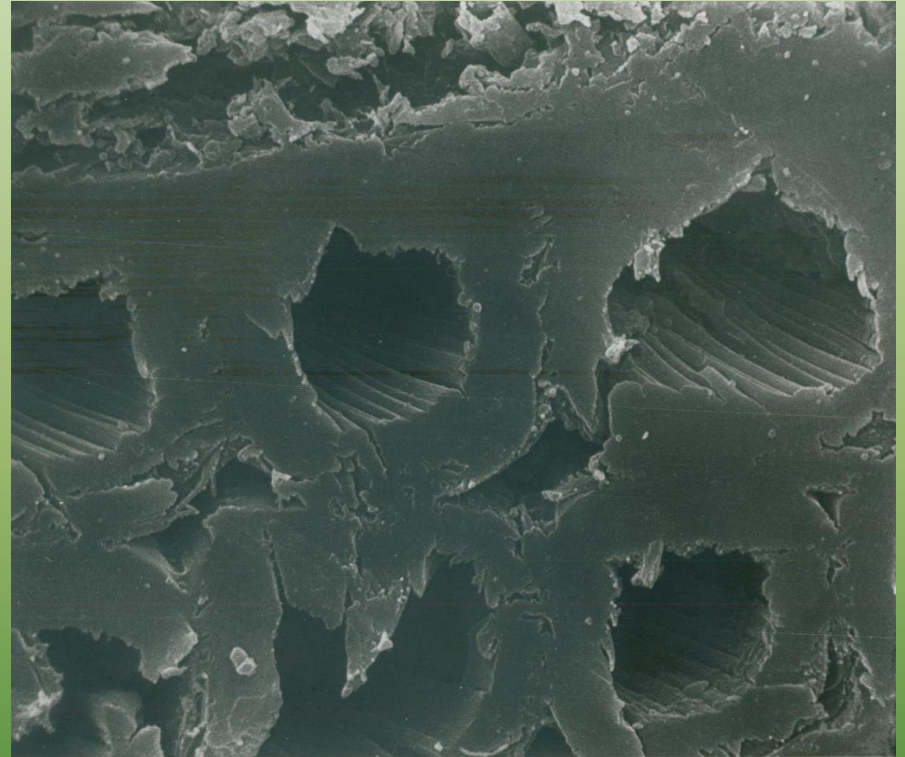
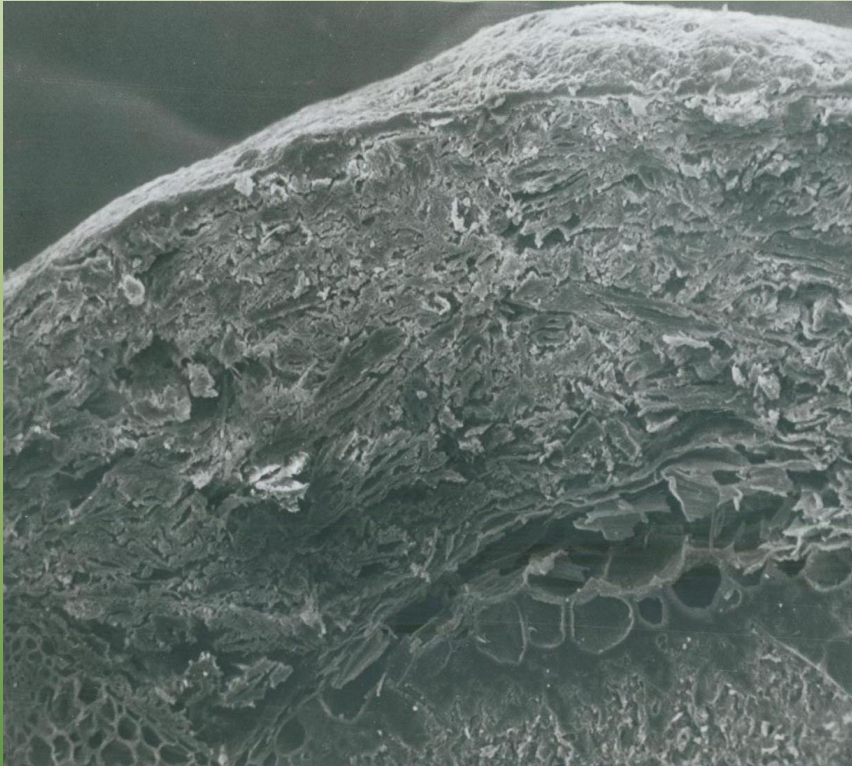
- 1.Otoczka
- 2.Owocnia
- 3.Nasienie botaniczne

Czynniki wpływające na kiełkowanie nasion buraka

- 1. Szybkość i objętość wody przepływającej przez otoczkę i owocnię do botanicznego nasienia określone przez współczynnik dyfuzji wodnej**
- 2. Stan fizjologiczny nasienia botanicznego – poziom wigoru, zależny między innymi od pobudzania**

Budowa otoczki buraka cukrowego – widoczne elementy drewna

Warstwa szarej otoczki zbudowanej z pyłu drzewnego

Cechy otoczki wpływające na przepływ wody i kiełkowanie nasion

- **1. Skład:** mineralna, organiczna lub mineralno-organiczna
- **2. Cechy fizyczne i fizyko-chemiczne:** odporność na kruszenie, ścieranie, wodoodporność, zdolność do pęcznienia, szybkość pobierania i oddawania wody, potencjał wody, **współczynnik dyfuzji wodnej**, porowatość ogólna, różnicowa, gęstość otoczki
- **3. Cechy chemiczne** – zawartość pestycydów i innych składników chemicznych np. nawozów mineralnych, mikroelementów
- **4. inne** – obecność bakterii

Cechy otoczki wpływające na przepływ wody – skład otoczki

Firma	Woda (%) w otoczce po 24h	Pęcznienie (mm)	Porowatość ogólna (% obj.)	Faza stała % obj.	Wsp. dyfuzji $\times 10^{-3} \text{cm}^2 \text{d}^{-1}$ 0-24h
Advanta	31,9	0,36	41,9	58,1	4,0
Desprez	40,5	0,65	79,6	20,4	3,6
KHBC	34,7	0,40	66,7	33,3	4,9
KWS	29,5	0,44	68,0	32,0	1,5
Novartis	23,0	0,22	56,0	44,0	12,0
Strube-Dieckmann	30,5	0,38	54,0	46,0	3,6

Wsp. dyfuzji wodnej określa wielkość zwilżania powierzchni (gleba, otoczka) w jednostce czasu (wymiar $\text{cm}^2 \text{d}^{-1}$)

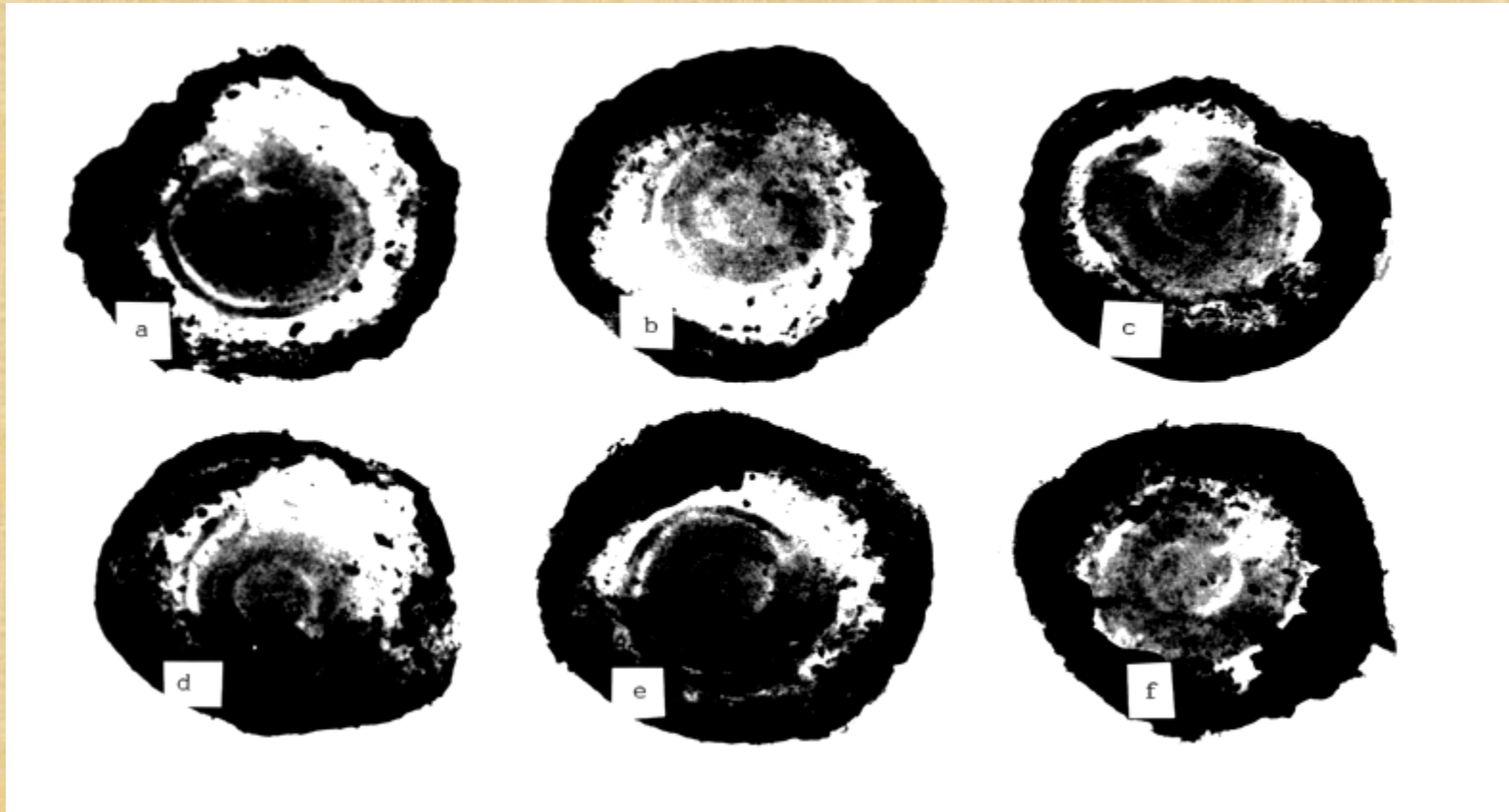

Zależność pomiędzy wilgotnością otoczki, owoców i współczynnikiem dyfuzji wodnej otoczki

Firma	Wilgotność(%) po 24h kiełkowania		Wsp. dyfuzji wodnej otoczki $\text{cm}^2 \text{d}^{-1} \times 10^{-3}$
	otoczki	owoców	
Novartis	23,0	21,5	12
Desprez	40,5	19,4	3,6

Współczynnik dyfuzji wodnej powietrznie suchej gleby = około $40 \text{ cm}^2 \text{d}^{-1}$

**Zdjęcia rentgenowskie pokazujące szybkość przepływu
wodnego roztworu $Pb(NO_3)_2$ przez otoczkę**

Otoczkowane nasiona buraka cukrowego z usuniętą górną i dolną warstwą otoczki po: a) 30 min. , b), c), d) 35 min., e) i f) po 40min. kontaktu z roztworem $Pb(NO_3)_2$, prześwietlane promieniami X.

Zdolność (szybkość) kiełkowania nasion otoczkowanych jest determinowana jakością nasion poddanych otoczkowaniu i potencjałem wody otoczki

Y- LZK nasion otoczkowanych po 4 dniach w optymalnych warunkach wilgotności bibuły

x_1 - LZK nasion „surowych” nieotoczkowanych

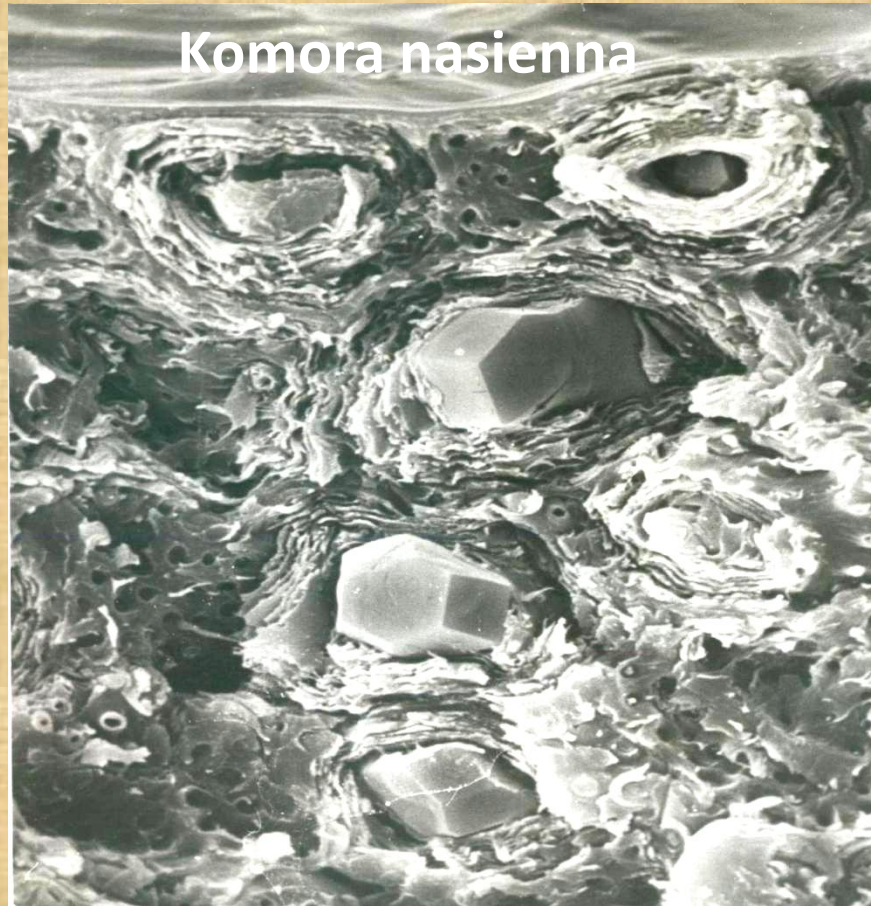
x_2 - potencjał wody otoczki

$$Y=1,071x_1 +2,25 x_2 \quad R^2= 89\%$$

Gdy LZK nasion „surowych” zwiększa się o 1% to LZK nasion otoczkowanych rośnie o 1,07%

Gdy potencjał wody otoczki obniża się o - 0,1MPa LZK nasion otoczkowanych maleje o 2,25%

Budowa owocni buraka cukrowego

Kryształy związków chemicznych w małych, grubościennych, wielowarstwowych sklereidach

Przełom owocni buraka cukrowego

Na przebieg kiełkowania nasion wpływają następujące cechy owocni:

a/ fizyczne lub fizykochemiczne

Masa właściwa – zależna od struktury owocni: w owocach surowych zakres $0,56 - 0,97 \text{ gcm}^{-3}$, w przypadku owoców ocieranych może być ponad $1,0 \text{ gcm}^{-3}$

Z masą właściwą skorelowane są: **porowatość ogólna i różnicowa oraz wilgotność owocni po upływie określonego czasu**

Występowanie kryształów związków chemicznych, które po rozpuszczeniu w wodzie tworzą roztwór osmotyczny o określonym elektroprzewodnictwie

b/ chemiczne

Występowanie związków fenolowych: zidentyfikowano kwas protokatechowy (PCA), rutynę i kwas chlorogenowy

Wysoka zawartość związków chemicznych w owocni wpływa na wolniejsze pobieranie wody przez nasiona, czego miernikiem jest współczynnik dyfuzji wodnej owocni

Wpływ zawartości elektrolitów w owocach buraka cukrowego na współczynnik dyfuzji wodnej owocni ***cm² d⁻¹ (x 10⁻⁴)***

Elektroprzewodnictwo ekstraktów wodnych z owoców mS cm⁻¹	Czas (h) od początku testu kiełkowania		
	0-4	4-24	24-48
2	15,2 b	6,7 b	3,2 a
6	8,9 a	4,6 a	2,8 a

Zależność pomiędzy potencjałem osmotycznym ekstraktów wodnych z owoców a kiełkowaniem nasion

$$**Y = 3,66 - 0,63x \quad r = 0,51^{**}**$$

Y- średni czas kiełkowanie jednego nasienia

x- potencjał osmotyczny ekstraktów wodnych z owoców
w zakresie -1 do - 4 .10⁵ MPa

Zmniejszenie potencjału osmotycznego o - 0,1 MPa wydłuża średni czas kiełkowania jednego nasienia o 0,6 dnia

Pobudzanie nasion – proces polegający na doprowadzeniu nasion do takiej wilgotności, która umożliwia rozpoczęcie wstępnych procesów metabolicznych w nasionach ale jest niewystarczająca do wytworzenia korzenia zarodkowego

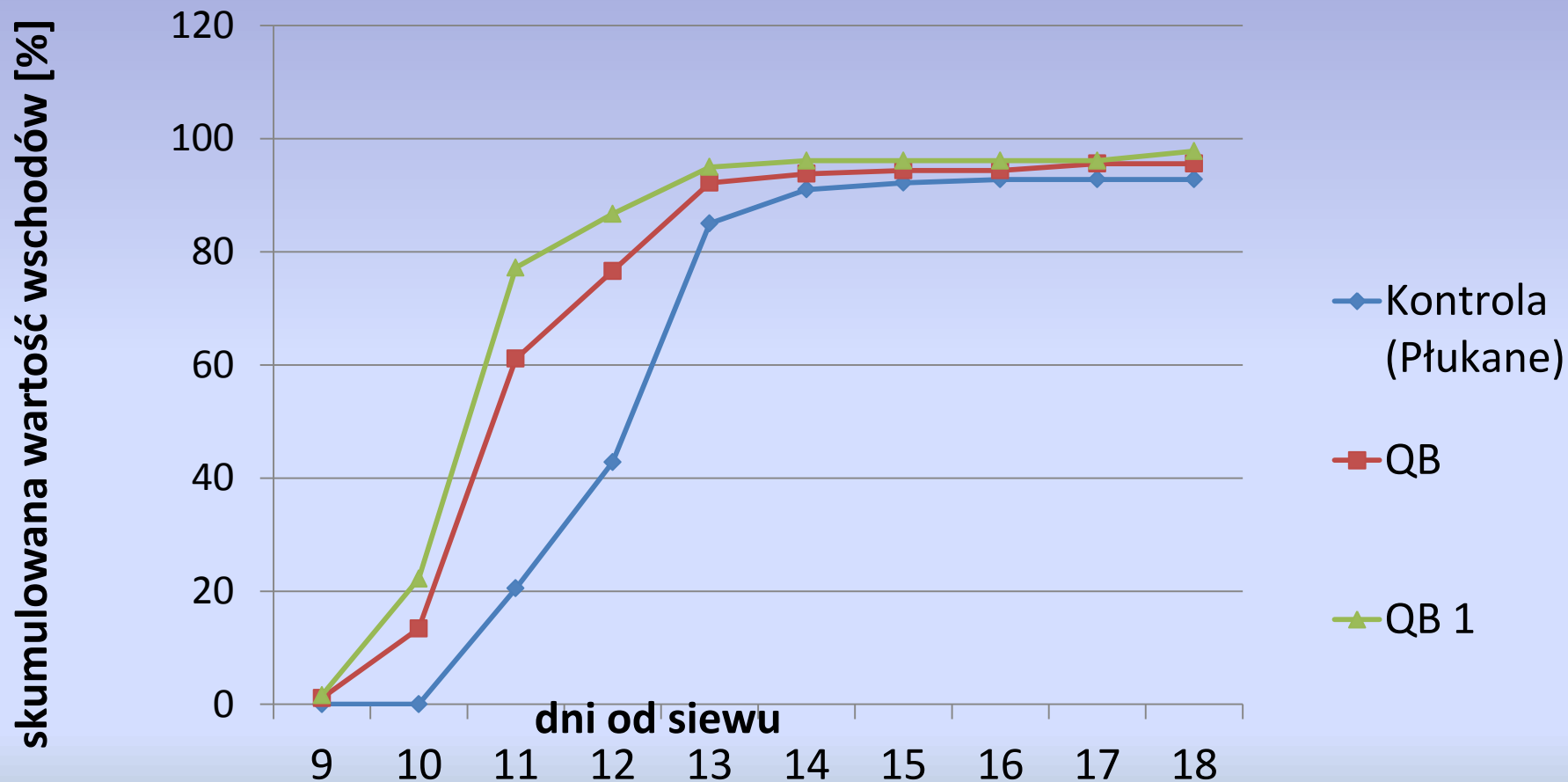
Używamy stałej substancji – *metoda SMP*

Praktyczne efekty pobudzania:

Przyspieszenie i wyrównanie w czasie wschodów i początkowego wzrostu roślin

Zwiększenie plonu korzeni buraka i technologicznego plonu cukru

*Doświadczenie fitotronowe. Dynamika wschodów
roślin dla nasion nieotoczkowych, pobudzanych
2012*

QB – patent nr P.375966, QB-1- zgłoszenie patentowe nr P. 394425

Efekty pobudzania nasion – wpływ na wzrost roślin

Sucha masa roślin z nasion Quick Beet (24h) wyrażona w % suchej masy roślin z nasion Standard. Średnie z lat 2007-2009, dla 15 odmian i 14 plantacji (*rośliny pobierano po zakończeniu wschodów – 60 dni po siewie*)

Rok doświadczenia	<i>Sucha masa roślin (QB w % ST)</i>		
	korzenie	liście	całe rośliny
2007	116,1	116,9	139,2
2008	116,6	113,5	114,3
2009	121,6	111,3	113,6
<i>Średnia</i>	<i>121,4</i>	<i>113,9</i>	<i>122,4</i>
<i>NIR</i>	3,85**	6,40 nist	12,47**

Efekty pobudzania nasion – wpływ na plon korzeni i cukru

Plon korzeni i cukru dla roślin z nasion pobudzanych (Quick Beet) i niepobudzanych (Standard). Średnie z 3 lat doświadczeń dla 15 odmian i 15 plantacji

<i>Nasiona</i>	<i>Plon korzeni [t/ha]</i>	<i>Technologiczny plon cukru [t/ha]</i>	<i>Biologiczna zawartość cukru [%]</i>
Quick Beet	76,1	11,0	17,2
Standard	73,5	10,8	17,1
NIR	2,15*	0,27*	0,56 nist

Podsumowanie

***1. Modyfikując cechy otoczki i owocni
można zwiększyć przepływ wody do
nasion botanicznych buraka***

***2. Pobudzanie nasion buraka
przyspiesza ich kiełkowanie, wschody
w polu i początkowy wzrost roślin w
wyniku poprawy wigoru nasion i
zmian cech owocni***